

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

2012/0337(COD)

14.2.2013

NÁVRH STANOVISKA

Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

k návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobry život v rámci možností našej planéty“

(COM(2012)0710 – C7-0392/2012 – 2012/0337(COD))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Daciana Octavia Sârbu

PA_Legam

STRUČNÉ ODÔVODNENIE

Dobrý život v rámci možností našej planéty

Európska komisia chce týmto legislatívnym návrhom vypracovať siedmy environmentálny akčný program (EAP) na obdobie rokov 2013 – 2020, pričom prvý sa začal realizovať v roku 1973. Keďže šiesty EAP sa mal skončiť v júli 2012, Európsky parlament žiadal vo svojom uznesení¹ z 20. apríla 2012 Európsku komisiu, aby čo najskôr predložila nadväzujúci program, ktorým by sa umožnil prechod k udržateľnej budúcnosti, zabezpečila kontinuita a zabránilo akýmkoľvek medzerám. Parlament vo svojom uznesení vyzval Komisiu, aby v budúcom návrhu vychádzala z týchto troch priorít: zavádzanie a posilňovanie zákonov v oblasti životného prostredia, zahrnutie environmentálnych cieľov do všetkých politík odvetvia a medzinárodný rozmer ochrany životného prostredia.

V novembri 2012 predložila Komisia návrh rozhodnutia o všeobecnom environmentálnom akčnom programe (EAP) Únie do roku 2012 „*Dobrý život v rámci možností našej planéty*“. Podobne ako v predchádzajúcich programoch sa 7. EAP zameriava na sformovanie zastrešujúceho rámca pre viaceré opatrenia, plány a právne predpisy v oblasti životného prostredia, ktoré Komisia nedávno zverejnila. Cieľom je zahrnúť všetky existujúce environmentálne ciele pre rôzne oblasti politiky do roku 2020 a preskúmať ich vo vzájomnej spojitosti. Návrh EAP okrem toho predkladá dlhodobú perspektívu tým, že ponúka víziu do roku 2050. Nový EAP sa zameriava na zvýšenie prínosu politiky v oblasti životného prostredia k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje, ktoré chráni a posilňuje prírodný kapitál a zaručuje zdravie a blahobyt občanov. Európska komisia uvádza v prílohe návrhu škálu deviatich prioritných cieľov, ktorých sa musia EÚ a členské štáty pridržať:

1. chrániť, zachovávať a zveľaďovať prírodný kapitál Únie,
2. prejsť v Únii na nízkouhlíkové ekologické a konkurencieschopné hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje,
3. chrániť občanov Únie pred environmentálnymi tlakmi a rizikami ohrozujúcimi ich zdravie a blahobyt,
4. maximalizovať prínosy právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia,
5. zdokonaľiť vedomostnú základňu pre politiku v oblasti životného prostredia,
6. zabezpečiť investície do politiky v oblasti ochrany životného prostredia a klímy a správne stanoviť ceny,
7. zlepšiť začlenenie problematiky životného prostredia a súdržnosť politík,
8. posilniť udržateľnosť miest v Únii,
9. zvýšiť účinnosť Únie pri riešení regionálnych a celosvetových environmentálnych problémov.

Environmentálne výzvy v oblasti poľnohospodárstva

¹ P7_TA-PROV(2012)0147: Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. apríla 2012 o hodnotení šiesteho environmentálneho akčného programu a stanovení priorít siedmeho environmentálneho akčného programu – Lepšie životné prostredie pre lepší život (2011/2194(INI)).

Odvetvie poľnohospodárstva čelí veľkému tlaku v súvislosti so zvyšujúcim sa celosvetovým dopytom po potravinách, obmedzenými zdrojmi, potrebou opatrení na ochranu životného prostredia a výzvami spojenými s výrobou potravín, ktoré vyplývajú zo zmeny klímy.

Poľnohospodárstvo významne prispieva k emisiám skleníkových plynov, no spolu s lesmi má značný potenciál pri zmierňovaní zmeny klímy prostredníctvom pohlcovania a uchovávania uhlíka. Výskum a inovácie môžu takisto zohrávať významnú úlohu pri zmierňovaní dôsledkov zmeny klímy a prispôsobovanie sa im, okrem iného znižovaním emisií z poľnohospodárstva a zvyšovaním odolnosti plodín voči dôsledkom zmeny klímy.

Účinné využívanie zdrojov pri výrobe potravín bude kľúčom k plneniu súčasných aj budúcich úloh v súvislosti s obmedzenými prírodnými zdrojmi. Podľa údajov organizácie FAO vzrastie počet obyvateľov do roku 2050 celosvetovo o jednu tretinu. Spolu so zmenenými modelmi spotreby sa o 70 % zvýši dopyt po potravinách. Preto je osobitne dôležité, aby európske poľnohospodárstvo dosiahlo čo najlepšiu úroveň udržateľnosti a účinnosti využívania zdrojov.

Taktiež treba pripomenúť, že potravinový odpad sa na celosvetovej úrovni zvýšil od roku 1974 o 50 % a že sú potrebné urýchlené opatrenia na zabránenie plytvania potravinami v potravinovom reťazci.

Legislatívne návrhy pre reformu SPP sú zamerané na vytvorenie vzťahu medzi priamymi platbami a poskytovaním verejných tovarov, ako aj na vyčlenenie finančných zdrojov z EPFRV na agroenvironmentálne opatrenia. Výsledkom týchto opatrení by mala byť podpora environmentálne prospešných postupov diverzifikácie plodín, ochrany trvalých trávnatých porastov a zriaďovania a udržiavania ekologicky hodnotných oblastí poľnohospodárskej pôdy a zalesnených oblastí.

Únia musí vypracovať komplexnú odpoveď na zmenu klímy v záujme zachovania odolnosti a konkurencieschopnosti európskeho poľnohospodárstva tak, aby aj naďalej zastávala úlohu dodávateľa kvalitných potravín a služieb v oblasti životného prostredia a prispievala k udržateľnému rozvoju vidieka v EÚ.

POZMEŇUJÚCE A DOPLŇUJÚCE NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor zaradil do svojej správy tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy:

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 1

Návrh rozhodnutia

Príloha – odsek 18

Text predložený Komisiou

18. Napriek doterajšiemu značnému úsiliu bude požiadavka rámcovej smernice

PE504.216v01-00

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

18. Napriek doterajšiemu značnému úsiliu bude požiadavka rámcovej smernice

4/10

PA925549SK.doc

o vode dosiahnuť „dobrý ekologický stav“ do roku 2015 splnená pravdepodobne len v prípade zhruba 53 % útvarov povrchových vôd v EÚ. Existuje aj riziko, že cieľ rámcovej smernice o morskej stratégii dosiahnuť do roku 2020 „dobrý environmentálny stav“ nebude dosiahnutý, okrem iného aj pre pokračujúci nadmerný rybolov a výskyt odpadkov v európskych moriach. A aj keď politika EÚ v oblasti ovzdušia a priemyselných emisií pomohla zmenšiť mnohé formy znečistenia, ekosystémy naďalej trpia nadmerným ukladáním dusíka a znečistením ozónom, ktoré súvisia s emisiami z dopravy, **intenzívneho poľnohospodárstva** a výroby elektrickej energie.

o vode dosiahnuť „dobrý ekologický stav“ do roku 2015 splnená pravdepodobne len v prípade zhruba 53 % útvarov povrchových vôd v EÚ. Existuje aj riziko, že cieľ rámcovej smernice o morskej stratégii dosiahnuť do roku 2020 „dobrý environmentálny stav“ nebude dosiahnutý, okrem iného aj pre pokračujúci nadmerný rybolov a výskyt odpadkov v európskych moriach. A aj keď politika EÚ v oblasti ovzdušia a priemyselných emisií pomohla zmenšiť mnohé formy znečistenia, ekosystémy naďalej trpia nadmerným ukladáním dusíka a znečistením ozónom, ktoré súvisia s emisiami z dopravy, **neudržateľných poľnohospodárskych postupov** a výroby elektrickej energie.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 2

Návrh rozhodnutia

Príloha – odsek 19

Text predložený Komisiou

19. Ochrana, zachovanie a zveľadenie prírodného kapitálu EÚ si preto vyžadujú riešenie problémov pri zdroji okrem iného prostredníctvom lepšieho začlenenia cieľov týkajúcich sa prírodného kapitálu do iných politik, čím sa zabezpečí súdržnosť politik a spoločné prínosy. Na podporu týchto cieľov sú určené prvky ekologizácie uvedené v návrhoch reforiem Komisie, najmä týkajúcich sa politiky EÚ v oblasti poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a súdržnosti, ktoré sú podložené návrhmi na ekologizáciu rozpočtu EÚ v rámci viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020. Napríklad pre vodné ekosystémy vo vidieckych oblastiach by malo byť prínosom spojenie poľnohospodárskych platieb s dodržiavaním príslušných požiadaviek

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

19. Ochrana, zachovanie a zveľadenie prírodného kapitálu EÚ si preto vyžadujú riešenie problémov pri zdroji okrem iného prostredníctvom lepšieho začlenenia cieľov týkajúcich sa prírodného kapitálu do iných politik, čím sa zabezpečí súdržnosť politik a spoločné prínosy. Na podporu týchto cieľov sú určené prvky ekologizácie uvedené v návrhoch reforiem Komisie, najmä týkajúcich sa politiky EÚ v oblasti poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a súdržnosti, ktoré sú podložené návrhmi na ekologizáciu rozpočtu EÚ v rámci viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020. Napríklad pre vodné ekosystémy vo vidieckych oblastiach by malo byť prínosom spojenie poľnohospodárskych platieb s dodržiavaním príslušných požiadaviek

rámцovej smernice o vode podľa návrhov Komisie na reformu SPP. Ekologizácia SPP bude podporovať aj environmentálne prospešné poľnohospodárske postupy diverzifikácie plodín, ochrany trvalých trávnych porastov a zriaďovania a udržiavania ekologicky hodnotných oblastí poľnohospodárskej pôdy a zalesnených oblastí.

rámцovej smernice o vode podľa návrhov Komisie na reformu SPP. Ekologizácia SPP bude podporovať aj environmentálne prospešné poľnohospodárske postupy diverzifikácie plodín, ochrany trvalých trávnych porastov a zriaďovania a udržiavania ekologicky hodnotných oblastí poľnohospodárskej pôdy a zalesnených oblastí **Biologické poľnohospodárstvo a postupy integrovanej ochrany proti škodcom sú ekologicky účinné postupy, ktoré si vyžadujú ďalší rozvoj a podporu pri prechode na udržateľnejšie poľnohospodárske systémy.**

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3

Návrh rozhodnutia Príloha – odsek 22a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

22 a. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo spolu predstavujú 78 % pôdy v Únii. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo preto aj naďalej zohrávajú významnú úlohu pri zachovávaní prírodných zdrojov a kultúrnej krajiny a sú základnou podmienkou ďalšej činnosti ľudí na vidieku. Zalesňovanie má zásadnú úlohu pri upevňovaní pôdy a pri prispôsobovaní sa dôsledkom zmeny klímy a ich zmierňovaní, pričom udržateľné poľnohospodárstvo môže prispieť k lepšej záchrane pôdy. Dôraz by sa mal zároveň klásť aj na integrované a inovatívne poľnohospodárske postupy, ako sú presné technológie a ekologické prístupy, pričom osobitnú pozornosť treba venovať zvyšovaniu úrodnosti pôdy nechemickými hnojivami a zvyšovaniu udržateľných výnosov.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 4

Návrh rozhodnutia

Príloha – odsek 26 – pododsek 1 – písmeno ga (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

g a) Opeľovanie sa udržiava na dobrej úrovni a prijímajú sa opatrenia na obmedzenie využívania pesticídov so škodlivými účinkami na populácie včiel medonosných.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 5

Návrh rozhodnutia

Príloha – odsek 28

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

28. V celom hospodárstve sú nevyhnutné inovácie na zlepšenie účinného využívania zdrojov s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť v kontexte rastúcich cien zdrojov, ich nedostatku a ich obmedzenej ponuky. Hlavnou hybnou silou inovácií vrátane ekologických inovácií je podnikateľský sektor. Trhy však neprinesú požadované zlepšenie samé od seba. Na zabezpečenie správnych rámcových podmienok pre ekologické inovácie sú nevyhnutné vládne opatrenia na úrovni Únie a na úrovni členských štátov, ktoré by stimulovali rozvoj udržateľného podnikania či vývoj technologických riešení environmentálnych problémov.

28. V celom hospodárstve sú nevyhnutné **výskum a** inovácie na zlepšenie účinného využívania zdrojov s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť v kontexte rastúcich cien zdrojov, ich nedostatku a ich obmedzenej ponuky. **Existuje potreba inovácií pri spotrebe energie poľnohospodárskymi strojmi v záujme zvýšenia energetickej účinnosti a zníženia emisií CO₂, ako aj potreba stimulovať modernizáciu poľnohospodárskych podnikov, aby sa mohli prijímať inovatívne metódy a technológie.** Hlavnou hybnou silou inovácií vrátane ekologických inovácií je podnikateľský sektor. Trhy však neprinesú požadované zlepšenie samé od seba. Na zabezpečenie správnych rámcových podmienok pre ekologické inovácie sú nevyhnutné vládne opatrenia na úrovni Únie a na úrovni členských štátov, ktoré by stimulovali

rozvoj udržateľného podnikania či vývoj technologických riešení environmentálnych problémov.

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 6

Návrh rozhodnutia Príloha – odsek 32

Text predložený Komisiou

32. Zavádzaním najlepších dostupných techník do priemyslu podľa smernice o priemyselných emisiách sa dosiahne zlepšenie modelov využívania zdrojov a zníženie emisií pre viac než 50 000 veľkých priemyselných zariadení v EÚ, čo v dlhodobom horizonte významne prispeje k stimulácii vývoja inovatívnych techník, ekologizácii hospodárstva a zníženiu nákladov pre priemysel.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

32. Zavádzaním najlepších dostupných techník do priemyslu podľa smernice o priemyselných emisiách sa dosiahne zlepšenie modelov využívania zdrojov a zníženie emisií pre viac než 50 000 veľkých priemyselných zariadení v EÚ, čo v dlhodobom horizonte významne prispeje k stimulácii vývoja inovatívnych techník, ekologizácii hospodárstva a zníženiu nákladov pre priemysel. ***Tvorba krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov s poľnohospodárskymi výrobkami môže zároveň významne znížiť emisie CO₂ z prepravy potravín.***

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 7

Návrh rozhodnutia Príloha – odsek 35

Text predložený Komisiou

35. S cieľom stanoviť rámec opatrení na zlepšenie aspektov účinného využívania zdrojov okrem emisií skleníkových plynov a energie sa vytýčia ciele na zníženie celkového vplyvu spotreby, najmä v odvetví potravinárstva, bytovej výstavby a mobility, na životné prostredie. Tieto

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

35. S cieľom stanoviť rámec opatrení na zlepšenie aspektov účinného využívania zdrojov okrem emisií skleníkových plynov a energie sa vytýčia ciele na zníženie celkového vplyvu spotreby, najmä v odvetví potravinárstva, bytovej výstavby a mobility, na životné prostredie. Tieto

odvetvia spolu zodpovedajú takmer za 80 % vplyvov spotreby na životné prostredie. V záveroch samitu RIO+20 sa uznala potreba výrazne znížiť straty po zbere poľnohospodárskych plodín a ostatné potravinové straty a odpad v celom potravinovom dodávateľskom reťazci.

odvetvia spolu zodpovedajú takmer za 80 % vplyvov spotreby na životné prostredie. V záveroch samitu RIO+20 sa uznala potreba výrazne znížiť straty po zbere poľnohospodárskych plodín a ostatné potravinové straty a odpad v celom potravinovom dodávateľskom reťazci. ***To možno dosiahnuť podporou priamych vzťahov medzi výrobcami a spotrebiteľmi, skrátením dodávateľských reťazcov a zlepšovaním logistiky, prepravy, riadenia zásob a baliacich metód.***

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 8

Návrh rozhodnutia

Príloha – odsek 41 – pododsek 2 – písmeno c

Text predložený Komisiou

(c) poskytovanie podnetov pre verejný a súkromný výskum a inovačné úsilie potrebné na zavádzanie inovačných technológií, systémov a obchodných modelov, ktoré urýchlia prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje a znížia náklady na tento prechod,

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(c) poskytovanie podnetov pre verejný a súkromný výskum a inovačné úsilie potrebné na zavádzanie inovačných technológií, systémov a obchodných modelov, ktoré urýchlia prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje a znížia náklady na tento prechod ***a prispejú k obmedzeniu potravinového odpadu v rámci potravinového reťazca do roku 2030 o 50 %,***

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 9

Návrh rozhodnutia

Príloha – odsek 82 – pododsek 2 – písmeno a

Text predložený Komisiou

(a) ***postupne ukončovať*** dotácie, ktoré sú

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

(a) ***lepšie prepojiť*** poľnohospodárske

škodlivé pre životné prostredie, zvýšiť využitie trhových nástrojov vrátane zdanenia, oceňovania a fakturácie, a rozšíriť trhy s ekologickými výrobkami a službami, a to s náležitým ohľadom na akékoľvek nepriaznivé sociálne vplyvy,

dotácie **s poskytovaním verejných tovarov**, zvýšiť využitie trhových nástrojov vrátane zdanenia, oceňovania a fakturácie, a rozšíriť trhy s ekologickými výrobkami a službami, a to s náležitým ohľadom na akékoľvek nepriaznivé sociálne vplyvy,

Or. en

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 10

Návrh rozhodnutia Príloha – odsek 98a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

98 a. Politika bezpečnosti potravín Únie by mala vychádzať z udržateľného poľnohospodárstva a spravodlivého obchodu. Zabezpečenie primeraného množstva potravín rastúcemu počtu obyvateľov na celom svete spolu s meniacimi sa modelmi spotreby znamená tlak na zdroje (pôdu, vodu, energiu), predovšetkým v súvislosti s dôsledkami zmeny klímy. Do budúcnosti by sa mala obmedziť závislosť na dovoze bielkovín z tretích štátov, ktorý je spojený s vysokou uhlíkovou stopou, odlesňovaním a inými škodlivými zásahmi do životného prostredia.

Or. en